

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 879/2023
10.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Бабић Вишекруна, адвокат из ..., против туженог „Јакуза“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Мирољуб Петровић, адвокат из ..., ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1563/22 од 29.06.2022. године, у седници одржаној 10.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1563/22 од 29.06.2022. године става другог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1563/22 од 29.06.2022. године става првог изреке.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 248/17 од 10.03.2021. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: на име накнаде за претрпљене физичке болове 30.000,00 динара, на име претрпљеног страха 21.000,00 динара и на име накнаде за умањење опште животне активности 30.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 10.03.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу накнади нематеријалну штету на име претрпљених физичких болова преко досуђеног износа од 30.000,00 динара до тражених од 300.000,00 динара, на име претрпљеног страха преко досуђених 21.000,00 динара до тражених 200.000,00 динара и на име накнаде за умањење опште животне активности преко досуђеног износа од 30.000,00 динара до тражених 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од подношења тужбе до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 120.375,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1563/22 од 29.06.2022. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке и у том делу одбијене као неосноване жалбе туженог и тужиоца. Ставом другим

изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става другог изреке па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете укупно још 319.000,00 динара и то: још 70.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, још 54.000,00 динара на име претрпљеног страха и још 195.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањења опште животне активности, са законском затезном каматом од 10.03.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у преосталом делу става другог изреке у погледу нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова, на име претрпљених душевних болова за умањење опште животне активности и претрпљеног страха. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, става првог и другог изреке, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у преиначујућем делу става другог изреке применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2 Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 ... 10/23), Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 20.08.2016. године радио код туженог на радном месту физичког техничког обезбеђења у луци Дунав ..., када се повредио на радном месту тако што је упао у канал за механизацију приликом уласка у неосветљен хангар. Приликом повређивања тужилац је радио на радном месту са повећаним ризиком, био је неадекватно обувен и није прошао обуку из безбедности и здравља на раду за наведено радно место и задобио је тешку телесну повреду у виду прелома другог слабинског пршљења и уганућа и истегнућа побочних веза левог колена. Трпео је болове јаког интензитета пет часова, средњег интензитета десет часова у временском трајању од три месеца, четири месеца болове средњег интензитета док болове слабог интензитета при принудном положају тела трпи и даље. Секундарни страх средњег интензитета трпео је око један час, секундарни страх нижег интензитета дванаест дана, а терцијални страх трпи и даље, док примарни страх високог интензитета у виду страха за живот није трпео. Код тужиоца је утврђено да постоји умањење општеживотне активности са ортопедскотрауматолошке стране од 15%.

Тужилац тражи тужбом накнаду нематеријалне штете претрпљене услед задобијене повреде на раду проузроковане догађајем од 20.08.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужилац због задобијене повреде на раду критичном приликом претрпео

нематеријалну штету коју је тужени у обавези да му накнади применом чланом 173., 174. Закона о облигационим односима и члана 164. Закона о раду, с тим што је тужиоцу досудио износе одмерене висине правичне накнаде по траженим основима са умањењем од 70% на име утврђеног доприноса тужиоца настанку штете, позивом на примену члана 200. у вези члана 192. Закона о облигационим односима. У преосталом делу, првостепени суд је одбио тужбени захтев као превисоко постављен.

Другостепени суд је закључио да је првостепени суд правилно применио члан 173 и 174 Закона о облигационим односима у вези члана 164 Закона о раду када је закључио да је тужени у обавези да тужиоцу надокнади нематеријалну штету због претрпљене повреде на раду и да је правилно одмерио висину правичних накнада по траженим основима. Супротно првостепеном суду, међутим, другостепени суд је утврдио допринос тужиоца настанку штете од 50% и закључио да сразмерно тако утврђеном доприносу тужиоцу припадају увећани износи нематеријалне штете. Због тога је позивом на члан 200. и 192. Закона о облигационим односима, другостепени суд делимично преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу и тужиоцу досудио припадајућу разлику износа правичних накнада (као у ставу другом изреке). У преосталом одбијајућем као и у обавезујућем делу, другостепени суд је потврдио првостепену пресуду.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује да је одлука другостепеног суда у преиначујућем делу заснована на погрешној примени члана 200. у вези члана 192. Закона о облигационим односима.

Чланом 200. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству (став 1.). Приликом одлучивања о захтеву на накнаду нематеријалне штете, као и висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (став 2.). Чланом 192. став 1. ЗОО прописано је да оштећени који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду.

У конкретном случају и по оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно утврдио да је допринос тужиоца насталој нематеријалној штети 50%. Тужилац је приликом повређивања обављао послове физичког техничког обезбеђења у луци Дунав ..., који послови представљају послове са повећаним ризиком без да је прошао адекватну обуку за обављање тих послова. Међутим, независно од тога што није прошао адекватну обуку за обављање наведених послова, тужиоцу као просечном човеку није могло остати непознато да се приликом обављања тих послова захтева посебна опрезност и поступање запосленог са високим степеном пажње, а што је изостало. У том смислу другостепени суд је утврђене околности да је радни задатак тужиоца био обезбеђење и чување имовине туженог, те да тужилац критичном приликом о опажању буке у хангару није обавестио претпостављеног, већ да је ушао у неосветљен хангар, иако је имао могућност и знао да простор може учинити видљивим

и прегледним паљењем светла или батеријском лампом, као и да је знао да се у предметном хангару налази канал за механизацију и да је непрописно обувен, правилно вредновао као поступке пропуштања дужне пажње тужиоца, због којих је допринос тужиоца као оштећеног настанку штете 50%, па су супротни наводи ревизије неосновани.

С тим у вези, а имајући у виду утврђену одговорност туженог за проузроковање штете тужиоцу због задобијене повреде на раду приликом обављања послова тужиоца са повећаним ризиком, те изостанак обуке тужиоца из безбедности и здравља на раду за наведено радно место због чега се тужени не може ослободити одговорности за проузроковање штете тужиоцу, другостепени суд је правилно закључио да тужиоцу применом члана 200 и 192. Закона о облигационим односима припадају одмерени износи правилних накнада по траженим основима умањени сразмерно утврђеном доприносу тужиоца од 50%. Због тога је другостепени суд правилно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у одбијајућем делу и тужиоцу досудио износе припадајуће разлике правичних накнада по траженим основима.

Из наведених разлога применом члана 414. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану одлуку у одбијајућем делу става првог изреке, у смислу члана 410. став 2. ЗПП којим је правноснажно одлучено о преосталом делу тужбеног захтева поводом главне ствари и о трошковима првостепеног поступка, Врховни суд је оценио да ревизија није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП, ревизија је увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу у радном спору, дозвољеност ревизије се оцењује на основу члана 403. став 3. ЗПП, према коме ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Чланом 420. став 1. ЗПП, прописано је да странке могу да изјаве ревизију против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, док је ставом 2. истог члана Закона, прописано да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде. Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, то се на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима само вредност главног захтева, док се према ставу 2. истог члана Закона, не узимају у обзир камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка ако не чине главни захтев.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијеног дела 481.000,00 динара не прелази динарску противвредност 40.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе 10.04.2017. године, то је ревизија у делу у ком је изјављена против одбијајућег дела става првог изреке другостепене пресуде, којим је правноснажно одлучено о главном захтеву, недозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП. Ревизија није дозвољена ни у делу у ком је изјављена против одбијајућег дела

става првог изреке другостепене пресуде којом је правноснажно одлучено о трошковима првостепеног поступка, јер трошкови поступка не чине главни захтев, већ споредно потраживање.

Из изнетих разлога, применом члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић